

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

TIDEVARVET

Nr 29 · 16 Juli

Nr 29 · 5 årg. 1927

Tidevarvet Nr 29

Rubriken till artikeln Upp- och nervända världen är lånad ur tyska utrikesministern dr Stresemanns tal vid mottagandet av fredspriset i Oslo.

Rådfrågningsbyrå n utvidgas och i anledning härav har Elin Wägner givit en översikt av dess tvååriga verksamhet.

Ledaren genomför obarmhärtigt en parallell mellan fascismen och mul- och klövsjukan.

Det kan erinras om att fascisterna i sitt hemland nu räknar över en million offer: 960.000 män och 70.000 kvinnor. De skulle säkert varit många flera om inte partiets portar länge varit stängda för dem, som icke passade på de första åren. Nu äga endast barn tillträde. Mussolini förstår att det gäller att forma det första jaget.

Under rubriken Det första jaget äro samlade några spridda intryck från den nyligen avslutade barnavårdskongressen i Stockholm.

Vad som kan hända — i Norge.

Inom några få dagar ha kvinnorna fått två av sina önskemål genomförda: skärpta straffbestämmelser mot sedlighetsförbrytare och familjelön åt stads tjänarna. Striden om dessa frågor har som artikeln utvisar inte varit utan sina poänger.

Halvårsprenumeranterna erinras om att snarast förnya prenumerationen för att få följetongen i följd.

Vid köp av villa
i Äppelviken, Smedslätten och Alsten vänd Eder med förtroende till **Byggmästarnas Villabyrå**
Höglandstorgets hållplats.
Tel. Alsten 555.

Olga Elmdahl
Modemagasin
Kungsgatan 53. Tel. 108 51
STOCKHOLM.

Upp- och nervända världen.

»De tider som kommit efter Locarnofördraget ha varit upp- och nervända.»

Ur Stresemanns Nobeltal i Oslo.

Under Nationernas förbunds beskydd har nyligen hållits en allmän förberedande nedrustningskonferens som för denna gång avslöts utan att egentligen ha gjort mera än diskuterat vad som menas med rustning och nedrustning.

För närvarande pågår Amerikas, Englands och Japans konferens om minskning av rustningarna till sjöss. Det såg ett slag ut som om den snarare skulle resultera i en ökning av resp. flottor, enär Amerika för prestigens skull anser sig nödsakad att öka antalet av sina kryssare upp till det antal England anser behöfligt för att skydda sina handelsförbindelser. Från 15 kryssare skulle Amerika då som resultat av nedrustningskonferensen åkt upp till 70!

Vad är egentligen en nedrustningskonferens? Det är ett försök av en rad framtida fiender att komma överens om från vilka punkter de skola starta vid nästa krig. Man ser dem som löpare strax före startskottet arrangera sig i respektive ställningar var och en mycket noga att för sin del inte avstå från större fördelar än de andra avstå från.

En nedrustningskonferens förutsätter krig, en avrustningskonferens skulle förutsätta fred.

Det vore i och för sig mycket fördelaktigt om Japan, England och Amerika kunde komma överens om

minskat flottbygge, ty det skulle avlasta dessa folks budget, och de skulle få bättre affärer, men det skulle inte trygga freden.

Det är mycket betecknande att mitt i den allmänna klagan över Förenata staternas omedgörlighet och ovillighet att förstå varför England måste ha 70 kryssare för att trygga sina handelslinjer, så kommer en auktoritativ röst från U. S. A. som säger: låt oss vara medgörliga. Vad spelar det för roll om vi gå med på det engelska förslaget? Vi kan ju bygga luftskepp i stället, det går fortare och är billigare, och i krigstid bli vi ganska snart färdiga med de där kryssarna.

Vilket yttrande för var och en bevisar det orimliga i att hoppas på någon fredsgaranti ens om en överenskommelse om minskning av stridskrafterna skulle komma till stånd.

När startskottet smäller — och måtte marskalk Foch ha orätt, när han i dessa dagar profeterar om ett krig inom de närmaste 15-, 20 åren — då komma ändå alla att anstränga sig till det yttersta för att med alla medel förintna fienden. Och därtill föreligga just nu utomordentliga möjligheter.

Det kan vara av ett visst intresse att höra vad den franska generalen Foch säger om ett kommande krig. Alla länder komma att taga del däri, säger han. Inte bara männen bli soldater utan även kvinnor och barn. Var och en av dem kommer att få sin bestämda uppgift. De

unga kvinnorna förespår han en mycket aktiv del i kriget (men icke genom att servera kaffe, som Lotorna tro!) Striderna komma att utkämpas till lands, till sjöss och i luften, där formliga luftkårer komma att stå mot varandra.

Den allmänna nervositeten inför en så hemsk framtidsutsikt föranleder t. o. m. Svenska Tribunen i Newyork till oroliga funderingar med anledning av de nyligen fullbordade atlantflygningarna. »Om det går att flyga över atlanten, då kan ju Europa sända en luftarmé mot oss! Böra vi inte rusta oss med en luftflotta till skydd mot Europa?»

Och i Ryssland har man efter vårt mönster begagnat sig av Englands brytning med Sovjet för att anordna en försvarsvecka under vilken man skrämmar pengar ur folket som ett slags livförsäkring mot ett väntat anfall av ett västeuropeiskt block. Under tiden försäkras England att det inte har en tanke på anfall. Känns manövern igen?

Det är i sanning inte underligt, om Tysklands utrikesminister Stresemann i sitt Nobeltal i Oslo säger att jordens folk just nu hemsökas av en kris och plågas av misströstan om freden. »De tider som kommit efter Locarnofördraget ha varit upp-och-nervända.»

Det är inte för mycket sagt, och detta yttrande får en särskild underton, när det fälles av en representant för Tyskland, det land som

(Forts. å sid. 4)

Plikten till självberöm.

Dispyten om vem som löste skolfrågan är bland det lustigaste som förekommit på sista tiden. Det har inte varit så mycket.

Svenska folket har nog troit att det varit Verner Rydén ända tills dess statsministern i slutet på juni förklarade att äran först och främst tillkom regeringen. Sedan anmälde sig promptly andra spekulanter på äran och faktiskt sysslade både ledarskribenter och enklare folk med denna allvarliga fråga i flera dagar. När debatten tog slut, visste man inte vem av herrarna Rydén, Reutersköld och Ekman det är som man skall tacka. Man vet bara att det inte är statsrådet Almqvist, eller professorerna Bergman och Wohlin.

Förresten är det orätt att påstå att det är mellan tre enskilda individer som historiens gudinna tvekar med lagerkransen i sin hand. De ha icke begärt någon ära för egen del.

Fint folk tycker inte om att höra talas för mycket om sina förtjänster, än mindre att påpeka dem. Man tar inte förtjänstmedaljen från en annans bröst och fäster den på sitt eget. Man låter sig dekoreras inom de kretsar som dela alla äror emellan sig, men man dekorerar sig inte själv. Och skulle man inte få någon orden, så håller man god min.

Men när det gäller partiets förtjänster, då behöver man inte hålla god min, ja, man bör det inte ens. Där gälla icke samma regler som för individens uppförande. Då gäller det att för kommande tiders behov infånga alla förtjänster av att ha fört goda förslag i hamn och avstyrt dåliga. Det är inte bara viktigt att en god sak genomförs utan vilket parti som genomfört den. För partiets räkning får man vara hur skrytsam som helst. Man får gärna berömma det på andras bekostnad, man bör också söka nå en skenbar upphöjelse genom att nedsätta andra partier.

Denna tunga plikt till självberöm är en av partilivets värsta sidor.

Ty av pliktökns mot partiet måste den enskilde avstå från ett av de förnämligaste nöjen som finns nämligen att ställa iakttaga hur andra plöja med hans kalvar. Det är så mycket mera smärtsamt som det nöjet inte bjuds så ofta. Men tänk, när den nån gång bjuds, vad det är rörande att se att folk håller till godo med ens kalvar. Här talas inte om den osjälviska glädjen av att se en god sak slå sig igenom, därför att det är en god sak. Den glädjen sopar undan alla olika mer eller mindre prydliga former av personlig tillfredsställelse. Nej, här menas helt enkelt den mycket mänskliga privata nöjet att vara den osynliga motorn som driver handlingar eller inspirerar till tankar.

De flesta av oss få umbära alla sorters maktrus, men för det kan man väl förstå, att detta rus är av ett finare märke än det som uppstår ur applådernas eller självapplådernas enkla kronbrännvin.

Man byter en plumpare högfärd mot en finare. Men när man ger bort sin förtjänst åt andra så får man också avlat för alla gånger man skylt ifrån sig.

— Det var inte mitt fel! Den frasen ligger tillreds på tungan. Ibland var det inte mitt fel, ibland kommer jag snart eller långt om länge underfund med att det var mitt fel. Men inte alla gånger erkänner jag det. Jag skäms, jag är rädd om min auktoritet. Jag får kanske behålla den men till priset av ett visst självförakt. Men om jag nästa gång med nöje låter andra ta min ära, då återställer jag balansen. Inte sant hr Ekman.

Devinez.

(Forts. å sid. 4)

Rådfrågningsbyrå utvidgas.

Av Elin Wägner.

Det är nu jämnt två år sedan Tidevarvets rådfrågningsbyrå för föräldrar helt blygsamt — och samtidigt helt djärvt — startades uppe i tidningens första lokaler Slussplan 9. Och vi erinra oss ännu den första torsdagmottagningens första klient, en gulvit och avmagrad arbetarhustru som satt och väntade på doktor Nilsson en kvart innan mottagningstiden. Tidningen såsom sådan har inte haft någon andel i byrån. Men den har varit stolt över att få nära den sitt namn och sina lokaler och att få ge offentlighet åt de idéer som legat till grund för dess verksamhet.

Då nu byrån efter två års tillvaro står inför en utvidgning av sin verksamhet och därför lämnar Tidevarvet, torde en återblick på dess förutsättningar och erfarenheter och en blick in i dess framtid vara på sin plats.

Doktor Nilsson startade denna byrå på grund av samma erfarenheter som lett fru Katti Anker-

Möller i Oslo och dr Marie Stopes i London att upprätta vägledningsbyråer för mödrar. Men hon använde namnet rådfrågningsbyrå för föräldrar fullt medvetet, i önskan att dra in både man och hustru, fader och moder och lära dem att de gemensamt, med delat ansvar, måste lösa sina problem. Hon ömmar även för i

sexuellt avseende okunniga, tafatta och oavsiktligt grymma män, och har under dessa år lärt sig uppskatta deras villighet att ta emot upplysning och förstå för dem hittills främmande mänskliga synpunkter.

Byråns klientel har i huvudsak tillhört den kroppsarbetande klassen. Det var också från början avsikten.

Impulsen till byråns startande var medlidande. Doktor Nilsson hade sett arbetarhustrurna både på polikliniken och i deras hem. Hon kom i kontakt med dem, när de redan voro utarbetade och ut-sugna och familjen blivit en övermäktig börda. Hon visste att dessa fäder och mödrar i sin uppgift som släktets förnyare voro hjälplöst överlämnade åt okunnigheten och slumpen och sig själva. Mitt i ett civiliserat samhälle en skräpig naturpark, ett vildsnår, där så primitiva förhållanden härskade som kunna lämpa sig för vildar.

Ada Nilsson.

(Forts. å sid. 4)

Äro Edra inkomster för stora?

varom inte, nedbringa Edra livsmedelskostnader genom inköp i våra butiker

KONSUMTIONSFÖRENINGEN STOCKHOLM

KNUTSONS OTTOMANER,

erkända för sin hållbarhet, största sortering av överkast. Dalagatan 14.

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag.
Slussplan 1, 2 tr., Stockholm.

REDAKTÖR:

Elin Wägner.

Mottagningstid kl. 10—11.

Telefon Norr 48 42.

EXPEDITION:

Telefon Norr 282 43.

Kontorstid kl. 10—12 f. m., 1—4 e. m.

PRENUMERATIONSPRIS:

För helår kr. 6:—, halvår kr. 3:50,
kvartal kr. 2:—. Lösnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:

I text 20 öre
per millimeter.
Textsida eller särskilt begärd
plats 25 öre

Linköln Bloms Boktryckeri
STOCKHOLM 1927.

Tidevarvets Rådfrågningsbyrå
för föräldrar

REGERINGSGATAN 31, 3 tr.
STOCKHOLM.

Öppen dagligen kl. 11—15. Läka-
re träffas måndagar kl. 12—13,
torsdagar kl. 18—19.

Besvarar även frågor per brev.

D:r ADA NILSSON
Byråns föreståndare.

Ny

Häsovårdsaffär

Samhällshygien

öppnad

REGERINGSGATAN 31 III. Hiss.

Affärstid kl. 11—15.

Mathilda Staël von Holstein

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.

Malmorgsgatan 3, Stockholm.

Telefon 244 88, Norr 244 19.

Familjerätt, Hyresärenden. Te-
stamenten. Bouppteckningar. För-
frågningar från landsorten besva-
ras omgående.

EVA ANDÉNS Advokatbyrå

Inneh. Eva Andén. Ledamot av Sveriges

Advokatsamfund.

Herkulesgat. 14. Tel. 75 76, Norr 183 36.

f. d. L:a Vattugatan.

STOCKHOLM.

SPECIALITET: Familje- och arvsaker,

Boutredningar och testamenten,

förvaltningsuppdrag.

Även skriftliga förfrågningar.

Advokat Hugo Lindberg

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.

Norrländsgatan 8—10, Stockholm.

Tel. 147 99, N. 101 50.

TANDLÄKARE

ELSA ARRHENIUS

Kungstensgatan 9, invid Birger Jarlsgatan.

Tel. Norr 20500. T. Bostaden: Norr 19315.

Tandläkaren

Emma Andersson,

Stureplan 13, I (Dagens Ny-
heter's hus.)

Tel. Norr 3 47.

Infört genom
Stockholms Läkareförening.

Doktor Ada Nilssons
mottagning inställd från den
11 Juli till slutet av Augusti.

BADA Enskedebaden

bästa medel mot huvudvärk och reuma-
tiska smärtor av alla slag. Kvartsljus billigt.
Birger Jarlsgatan 33. Norr 2057.

Mul- och klöv-
sjukan

och dess tvillingbroder.

Vårt land var länge förskonat från mul- och klövsjukan. Det är den värsta farsot, som kan drabba kreaturen. Därför väckte det också stor förstämning bland alla jordbrukare, när sjukdomen för en del år sedan gjorde sitt intåg i Skåne och spridde sig vidare genom landet ända upp till Östergötland och Södermanland. Till all lycka är tillståndet för närvarande lugnare även om man inte kan våga hoppas, att faran är övervunnen. Det är stora förluster, som mul- och klövsjukan åsamkat modernäringen. Visserligen har det sagts, att en del djurägare förtjänat hjälp genom statens frikostiga mellankommande, t. o. m. själva överfört smittan för vinstens skull, men detta torde vara undantagsfall. För staten och för enskilda är denna kreaturspest en oerhörd förlust, och det är inte bara den tillfälliga kostnaden det gäller utan också oersättliga värden, som gå förlorade, resultatet av generationers arbete och möda för att skapa en förädlad stam.

Vetenskapen har ännu inte ut-
rönt, hur man skall kunna bekäm-
pa mul- och klövsjukan, bacillen är
inte upptäckt. Det är endast kon-
staterat, att den är mycket smitt-
sam och alla människor, som kom-
mit i beröring med ett smittat om-
råde förklaras samhällsytliga, så-
vida de icke bekläda vissa högre
ämbeten såsom veterinärer, konsul-
enter och polismyndigheter m. fl.
För någon tid sedan kom en ny-
nunnan anhängare av den fascistiska
organisationen till en djurägare och
begärde att få bese dennes ladu-
gård. — »Jag skall inte smitta ner
dem med fascistiska läror», sade
ynglingen ironiskt till den stackars
okunnige lantmannen. — »Det är
likgiltigt», genmålde denne fullt
förlitande sig på kreaturen, »bara
inte mul- och klövsjukan». Det var
fel av lantmannen! Ty när veten-
skapen gjort ytterligare framsteg
kommer det helt säkert att uppda-
gas, att dessa bägge sjukdomar äro
mycket nära besläktade med var-
andra. Den ena angriper kroppslig-
en mular och klövar, den andra an-
vänder sig av precis samma organ
för att utbreda sitt onda. Ingen-
dera behöver vara dödlig, men bäg-
ge kunna vara det. Dock har sam-
hället större förståelse för den för-
ra, där påbjuder staten isolering av
de sjuka för att skona samhället i
övrigt och lämnar den enskilde ska-
destånd. I det senare fallet få de
enskilda lida förlusten.

Mätte vår upplysta tid snart fin-
na ett botemedel för mul- och klöv-
sjukan och dess tvillingbroder.

D A M E R !

Vid beställning av klädningar och blusar
vänd Eder förtroendefullt till

MODE-ATELJÉN

Sigrid Andersson

(Inneh. K. Fredriksson)

Västerlånggatan 68, 4 tr.

STOCKHOLM

Telefon: N. 68 10.

K. J. LUNDBERGS

Borst- & Penselfabrik

— STOCKHOLM —

Varvsgatan 1. Tel. Sö. 137 68

Rekommenderas. Förstklassigt
Arbete.

Det första jaget.

Några intryck från barnavårdskongressen i Stockholm.

Inte mindre än niohundra sam-
hällsintresserade nordbor ha i des-
sa dagar varit samlade i Stock-
holm till den tredje nordiska bar-
navårdskongressen. Den svenska
sammanslutning som inbjudit och
tagit emot är Svenska fattig-
vårds- och barnavårds-
förbundets avdelning
för barnavård. Dess ordfö-
rande, kanslirådet G. H. v. Koeh
har också varit mottagningskom-
mitténs ordförande. Den har full-
ständigats av en rad framstående
herrar men kongressens breda all-
mänhet har till två tredjedelar be-
stätt av socialt arbetande kvinnor.
Pressen har lämnat så utförliga re-
ferat av kongressens förhandling-
ar att vi här kunna nöja oss med
några randanteckningar.

Man torde kunna säga om den-
na kongress, som sysslat så mycket
med barnsjälavård, att den visat
sig bekant med den nya psykolo-
giens lärdomar och medveten om
att de måste tillämpas i barnavård-
en. En ny åskådning börjar da-
gas, men man är ännu inte färdig
att dra ut konsekvenserna på alla
områden och faller ofta tillbaka i
det gamla.

Rektor Anna Sörensen som var
bland de första talarna gav just
dessa anslag, då hon talade om hur
avgörande de allra första levnds-
åren äro för individens hela ut-
veckling, hur oerhört viktig miljö-
påverkan är under denna tid.

När den insikten blir spridd, att
det första jaget är bildat hos bar-
net redan vid fem års ålder, då blir
alla privata barnavårdare mera
medvetna om sitt ansvar för den
miljö de ge barnen under den för-
sta tiden. Men den samhällsliga
barnavården måste även rätta sig
efter detta faktum. Dr Dahlström
från Norge visade också med
exempel ur livet att om samhället
skall ha någon lön för sin möda att
ta hand om andligt sjuka barn och
barn som leva i olämplig miljö, så
måste det ske hellre i 2-årsåldern
än 12-årsåldern. Förbrytarbarn
kunna fostras till goda medborga-
re om de helt små tas ur sin miljö.
Äro de halv vuxna, när uppfostran
börjar, så återgå de oftast till sin
tidigare värld.

Medicinsk och Elektrisk

Hår- och Ansiktsbehandling

Bortt. av vårtor, bruna fläckar, lik-
tornar med violetta strålar. Gen. hår-
vaxt bortt. med elektrolysbehandling
Manicure, Pedicure f. damer o. herrar

Hilda Jonson

Götgat. 18. Tel. S. 332 99. Stockholm

Kvartslampa 1:50

Diatermi 2:—, Ultraviolett strålar.

Mångårig praktik. Läk. rek.

Elektriska Central Institutet,

Stureplan 13, 4 tr. Hiss A. Gustafsson.

Tel. Norr 197 92.

Det bästa smörbrödet och kaffe-
brödet köper man i

Majas Hembageri

Bergsgatan 56, Stockholm

Tel. Kungsh. 54 68

Grahamsbröd o. Vafflor

10 proc. påbröd lämnas.

Matlagningsskolan,

Humlegårdsgatan 5 I

LUNCH Middag

Smörgåsbr. Smör, ost, sill

varmrätt, kaffe 2 rätter

1:25 1:50

Ny regim. N. 115 50. Kupongsystem.

Andligt sjuka, s. k. psykopatiska
barn böra icke uppfostras i hem-
men. Men det behöver det inte bero
på att föräldrarna äro dåliga och
ansvarlösa utan därpå att de icke
äga den behövliga fastheten och
koncentrationen, och därför att
föräldrarnas och barnens väsen ir-
ritera och verka skadligt på var-
andra. Denna allmänna regel får
naturligtvis inte tillämpas över en
kam, och varsamhet är nödvändig,
när det gäller ett beslut att skilja
barn och föräldrar.

Behovet av uppfostringshem för
psykopatiska barn fastslogs. Det
är något som Tidevarvet redan för
länge sedan talat för i samband
med den nya lösdriparlagen, då vi
ansett att man bäst täpper till pro-
stitutionens källor genom att ta
hand om de flickor som annars lik-
som ödesbundet gå den prostitute-
rades liv till mötes.

För att tidigt urskilja och ta
hand om de psykopatiska barnen
behöva såväl barnavårdsnämnder
som skolor hjälp av sakkunniga lä-
kare. Intresset för detta samarbete
med läkare är i glädjande tillväxt.
Mätte läkarutbildningen också in-
riktas på att uppfostra en stab nya
läkare för socialt arbete.

Kongressen diskuterade också
frågan om hur mödrarna skulle bi-
bringas bättre kunskap i barna-
vård. Auktoriteterna tycktes anse
att mödrarna förstodo sin sak bät-
tre nu än för 25 år sedan tack vare
det upplysningsarbete som bedri-
vits under dessa år. Likväl fram-
kommo flera förslag om obligato-
risk undervisning i barnavård t.
ex. av professorerna Jundell och
Monrad. Professor Jundell vill ha
barnavård inarbetat som ämne på
skolschemat och sedan ha en repe-
titionskurs för flickorna vid 18-
årsåldern.

Men undervisning tjänar bäst
sitt ändamål, om den ges då sinnet
är öppet för sådan lärdom. Och
det torde knappast vara fallet med
skolflickorna eller med flickorna
vid 18-årsåldern, den ålder då de
skola välja ett yrke.

Då kongressen kom in på ämnet
om ungdomens osedlighet, tycktes
den ha glömt den nya psykologiens
landvinningar. Det gick som en
röd tråd genom föredrag och dis-
kussioner att osedlighet är lika
med flickornas osedlighet och bör
motarbetas på denna punkt. Man
upprördes i den fullvuxna försam-
lingen över en skolflicka som stått
i »sexuellt förhållande till fyra äl-
dre välplacerade män». Vilket se-
defördärv hos den kvinnliga ung-
domen! Här måste åtgärder till!
Men om man nyss fastslagit mil-
jöns omätliga betydelse för det

Klararestauranten

— f. d. Klara Hushållsskola —

Drottninggat. 21 B. Tel. N. 25882

Måltider

Helinackord. för mån. 70 kr.

Tesupéer à la carte kl. 6—9.

Arrangemang av:

Bröllop, begravningar och festliga

samkväm intill kl. 12 m.n. ev. 2 fm.

Klubblokaler m. m.

Allt till lägsta priser.

Vördsamt O. A. Jonsson.

Berliner Bock Dricka

Damernas Favoritdryck.

Måltidsdricka.

RÅSUNDA BRYGGERI A.B.
Tel. Hagalund 10, Postadr. Råsunda

Vackra Blårävar

och Skogsmårdar

i stort urval till
billigaste priser.

CARL E. LINDGREN

Birger Jarlsgatan 5.

späda barnet, atmosfärens omärk-
liga inverkan, så borde man insett
behovet av en kongress och ett för-
bund och ett uppfostringshem för
dessa fyra äldre välplacerade män,
på det de icke må komma åt att
i outplånligt felaktig form stöpa
sina små söners och döttrars första
jag.

Vem har så mycket förbarmande
med de sedligt förvildade äldre ge-
nerationerna att den kan ta initia-
tivet till en upplysningsverksam-
het bland dem? Vi tycks inte ha
tid mer att rannsaka oss själva av
ren upptagenhet av ungdomen.

Kongressen visade en glädjande
förståelse för att sexuell upplys-
ning är ett viktigt medel för ung-
domens sedliga fostran. Men man
kunde kanske tycka, att de som nu
avge sina Bragelöften att sätta
igång med en upplysning de upp-
fäkt vara behövlig, kunde ha er-
inrat sig dels en vittgående plan
till sexuell upplysning av ungdom
och vuxna framträdde 1921 av en
kunglig kommitté, dels att ett stort
banbrytande arbete redan gjorts
på detta område, bl. a. av doktor
Karolina Widerström.

I övrigt saknades intet av den
interskandinaviska hövligheten,
man prisade varandras lagar och
inrättningar och tog lärdom av
varandra, något som ju också var
meningen.

Framkallning,

kopiering och förstoring av amatör-
bilder utföras bäst hos

PETERS, Stureplan 4.

ton. "Hur skall jag få det här fint tills
gästerna komma?"

uppsättning ett utseende som det komme
direkt från guldsmedens verkstad. Fly-
tande silver försilvrar medan det putsas
och polererar Ert silver.

tande silver konserverar det.

Flytande silver demonstreras å Bygge-
och Bo-utställningen å Liljevalchs konst-
hall i Stockholm, Svenska Mässan i Göte-
borg samt å utställningarna i Karlstad
och Falun.

Flytande silver försäljes i väl sorterade
färg, kemikalier, järn- och speci-
affärer samt guldsmedsaffärer.

Pris per 1/1 flaska Kr. 3:50. Prov-
flaska Kr. 1:25.

Generalagenter:

GYLLING & CO.,

Regeringsgatan 5, Sthlm. T. N. 198 76.

Tre syskon.

Av Ruth Holm.

III. Herman.

Herman var nummer två i den stora syskonkretsen, men ensam om att vara pojke, varför han alltid var nummer ett. Han var storvuxen och blekfet. Dessutom den puckelryggige faderns ögonsten. Så länge han var i den ålder och storlek att han överhuvud taget kunde bäras, bar fadern honom på armen varje ledig stund. Folk roade sig åt att "nu hade maskinisten fått knyla både fram och bak". Därav fick pojken heta lillknylan. Sedermera tog sig också Herman namnet Knyl. Det tog udden av öknamnet. Längre fram kom han att kallas herr Knöl, men det var så långt fram i tiden, att han lärt sig ha överseende med dumma människor.

Herman föraktade kvinnor redan i späda barndomen. Det lärde han av fadern, som ansåg att kvinnorna i hans familj var den egentliga anledningen till hans fattigdom och övriga förtretligheter. När äldsta dottern dog sin för tidiga död, ansåg han det vara det klokaste hon kunde hitta på. Han sörjde hennes vackra ögon och rosiga kinder och glömde snart allt det, som kommit folk att prata. Men den andra dottern, hon, som fått barnet, och senare nekade att gifta sig med barnafadern, fast hon fick erbjudandet... hon var då en evärdelig skam.

Nå, när allt det där ledsamma hände, hade Herman redan tagit sin realskoleexamen och börjat på kontoret vid den fabrik där fadern var maskinist.

Herman skulle göra honom heder. Det var beslutat av både far och son.

Gossen hade väl fått i arv något av faderns rörliga lynne och småslughet, men han hade dock mycket av moderns godlynta däsighet. Att han före sitt 25:e år lyckades arbeta sig upp till kontorschef, berodde mycket på omständigheterna. Fabriken bytte ledare flera gånger och Herman som genom sin inbundenhet fick ord om sig att vara flitig och pålitlig, hade dessutom hullingar som ett rågax och klättrade upp för som detta, när det händelsevis råkat komma innanför en rockärm. Det skaver kanske, men går inte att skaka bort och tolereras som en egendomlighet. Innerst inne var Herman lat. Hans intelligens inriktade sig på att så snabbt som möjligt få det

bekvämt. Redan i skolan hade han någon gång blivit bjuden till hem, bättre än hans eget och där nog givit akt på andras uppförande. Han var uppriktigt tacksam att skolan låg så långt från hemmet att han måste åka tåg varje dag. Därigenom besparades han obehaget att behöva se någon av kamraterna hemma hos sig. Han skämdes för de sina. Den uppoffring det kostade föräldrarna att hålla honom i skola, tog han som något självfallet. Han var givetvis bättre än alla de andra.

När hans inkomster stigit tillräckligt, förklarade han föräldrarna att hans ställning fordrade av honom att hyra ute, först ett rum, sedan en våning. Han köpte sommarstuga vid sjön, segelbåt, bil. Han kände stor befrielse, när fadern dog. Modern och systrarna angingo honom inte, de hade genom sitt beteende förlorat all rätt.

Men så fick fabriken åter ny chef och det upptäcktes att herr Knyl jonglerat något värdslost med anförtrödda medel i kompani med nyss avgångne chefen. Som denne dock var en herre med förnämliga släktförbindelser, ansågs det olämpligt att offentligt pricka herr Knyl. Detta blev han således besparad, men han fick gå lika fattig, som han kommit och utan tjänstgöringsbetyg. Således hade han ingen annan råd än att etablera sig på egen hand. Han skaffade sig kontor i en storstad, inregistrerade ett klingande firmanamn och lät sig tituleras direktör. Han var så stor, fet och ful, att han verkade vederhäftig, i all synnerhet på ensamma, halvgamla damer, som tryggt betrodde honom besparingar och arvegods. Han var förlovad på tre, fyra ställen i landet och suckade ömt för flera, så länge kontanterna varåde. Han föraktade alltmera kvinnorna och beklagade dem att de ej kunde reda sig utan honom. Ända tills han en dag råkade göra vad man kallar "köra fast". Då beklagade han sin egen otur.

Det var vid denna tid tidningar skämtsamt kallade honom herr Knöl. Men det förlät han dem och glömde — liksom han själv blev glömd, snabbare än straffet avtjänats.

Herr Knyl kan säkert fortsätta — ty världen är full av dåraktiga kvinnor.

Saknad.

Av Artur Lundkvist.

Jag är här.

Du är inte här.

Du är långt borta.

Jag kan inte komma till dig.

Och inte du till mig.

Inte nu. Inte än.

Du,

varför är du inte här?

Vi lever ju båda i denna världen.

Vår längtan blommar ju vilt och smärt-samt.

När vi älska varann

och vill vara samman:

varför skall det vara så här?

Omständigheterna! Förhållandena!

Men varför skall det vara så?

En vacker dag.

Barn skrattar i grönskan

ner mot havet.

Varför denna vackra dag?

Jag går ensam på den solgula stigen.

Afton.

Örörliga träd.

Violiner spelar i min själ

och jag har rikedom och smek i mina händer.

Men du,

du är ju inte här.

Du är långt borta.

Ack, varför är du inte här

när vi ändå lever båda i denna världen

Den slutna cirkeln.

Corzula heter en ö vid Dalmatiens kust. Den sticker upp med solbelysta vita stränder ur Adriatiska havets klarskimrande blåa vatten. Ingen som ser den på avstånd kan gissa, att denna vackra ö med sina klippor och skogar i själva verket är skådeplatsen för en tragedi, som avspeglar först Dalmatiens och vidare hela den civiliserade världens olyckliga utveckling. Där har nämligen under årens lopp förts en skattepolitik så dåraktig, att ön trots sin rika natur och sitt duktiga folk undergått en nästan fullständig förödelse. Vad som sker i nästan alla andra länder har här drivits till en sådan höjd, att ingen kan undgå att säga, detta är vanvett. Det är att handskas alltför blint med naturrikedomarna och den enskildes rätt till sitt arbetes frukter.

Sedan urminnes tider har Corzulas befolkning livnärt sig med vinodling och skeppsbyggeri. Dess invånare ansågs redan tidigt som de skickligaste skeppsbyggarna i Dalmatien. Virket hämtades ur de präktiga skogarna.

På stora områden röjdes emellertid skogen bort för vinplantering. Jorden ägnade sig utmärkt för den och skördarna blevo rikliga.

Men till följd av en oklok politik blev skattebördan allt tyngre. Skatterna gingo slutligen upp till 75 procent. Företagsamheten stannade av och arbetslösheten växte. Tusen och åter tusenden av landets unga och skickliga arbetare utvandrade för att undgå den förfärliga nöden i hemlandet. Till sist blev nästan bara barn och gamla kvar som efter ett krig. Men arbetet blev inte rikligare för de kvarvarande därför att så många

Vad som kan hända—i Norge.

Norska stortinget har i dagarna kort före ferierna för året antagit en lag som höjer minimistrafte för sedlighetsförbrytelser, d. v. s. våldtäkt och otukt mot minderåriga till 3 års fängelse från ett år. Återfallsförbrytare få från fyra år upp till livstids straffarbete.

Norska strafflagen skall omarbetas i sin helhet och för den reformen är man ännu icke färdig, men de täta fallen av sedlighetsförbrytelser och kvinnornas otålighet över de låga straff som ådömes förbrytarna ha framvingat en behandling i förväg av frågan om sedlighetsförbrytelser.

Kvinnorna ha i många år upprepat sina klart formulerade krav på att det skulle ske något, norska kvinnors nationalråd har drivit agitation och likaså tidningen Norges kvinder. De två kvinnorna i norska strafflagskommissionen: doktor Ingeborg Aas och dr Tove Mohr ha utvecklat en stor energi och kämpat en hård kamp både inom kommissionen och genom att upplysa opinionen ute i landet. En stridsfråga har varit om onykterhet vid brottets begående skulle räknas som en förmildrande omständighet eller icke. Inom vissa juristkretsar, studentkretsar och bland politiker förfäktades den meningen, att man inte kan straffa ouppsåtliga, d. v. s. under rusets inflytande begångna brott så som man straffar uppsåtliga brott. Kvinnorna svarade att dessa spetsfundigheter angå oss icke, vi vilja ha skydd för offren. Vad ni eljes gör med de brottsliga för att hindra dem att förnya sin gärning, det är en sak för sig. Blir detta ett för förbrytaren smärtamt ingrepp i hans frihet, så kan det inte hjälpas. En person som berusar sig till den grad att han begår brott utan att veta eller vilja det, får stå för sin handling. Och sinnesslöa och abnorma som äro en fara för kvinnor och barn måste oskadliggöras även om de äro oansvariga för sina handlingar.

Regeringspropositionen till årets storting om straffskärpning upptog heller inga möjligheter till mildare straff för berusade. Lagutskottet införde emellertid en sådan paragraf. Men kvinnorna och deras press slog till ett sådant alarm, att lagutskottet helt enkelt

lämnat landet. Skeppsbyggeriet inskränktes till litet arbete till husbehov.

Så började phylloxeran härja vingårdarna. Varför importerar ni inte av den amerikanska vinstocken, som står emot phylloxeran? Vi har inte pengar till det.

Vingårdarna lades öde. Och på de områden där skogen röjts bort för vinodling planteras nu igen. Skogsplanteringen är anordnad som nödhjälpsarbete för arbetslösa.

skrev om sitt betänkande och uttryckligen förklarade, att ingen straffmildring för en brottsling på grund av självförvållat rus fick förekomma.

Denna svängning kom emellertid för sent, och stortinget behandlade endast paragrafen om höjning av minimistrafte. Frågan om hur man skall göra med berusade brottslingar får anstå till nästa storting. Men man kan inte tvivla på att utgången blir den som kvinnorna önska.

*

Ett annat märkligt beslut har fattats i Norges storting. Det gäller införande av barn tillägg för de lägre avlönade statstjänstemännen. Det har skett samman med beslutet om att en sänkning med 10 procent av de statsanställda tjänstemännens löner. Regeringen hade icke föreslagit något barn tillägg, därför att den icke hade den million det skulle kosta. Då var det en stortingsmedlem som framställde saken så här. Ska 18,000 barnlösa tjänstemän ha 72 millioner om året i lön och 17,000 gifta med hustrur och 43,000 barn bara ha 74 millioner? Skall alltså ingen hänsyn tas till de 43,000 barnen? Inför dessa siffror föll oppositionen, och med stor majoritet beslöt stortinget skaffa den där millionen till barn tillägg. Tillägget är icke stort, endast 60 kr. om året för vart barn under 18 år intill 11 procent av lönen.

De ivriga förespråkarna för familjelönen äro i alla fall belåtna med att principen fastslagits. Oppositionen kommer från arbetarpartiet inom stortinget och säkerligen delas den av de kvinnliga statstjänarna som se en fara just i att denna princip fastslagits och frukta att det därigenom inte blir bättre för de barnrika familjerna men bara sämre för de ogifta. Men kvinnopolitiken i Norge ledes övervägande ur husmoderssynpunkt i motsats till Sveriges.

För övrigt förljades att statstjänstemännens organisationer, omfattande 15,000 medlemmar ämna anlägga process mot staten för avtalsbrott på grund av beslutet om sänkning av lönerna. Det är kanske icke mera med det hotet än med hotet från juristhåll att göra motstånd mot lagarna om sedlighetsförbrytarna bli så hårt behandlade.

Socialpolitiska och kommunala institutet

Myntgatan 4, 2 tr., Stockholm

Högskolemässig utbildning i socialpolitiska och kommunala ämnen. Tre huvudexamina: Socialpolitisk examen, med utbildning för praktiskt socialt arbete; kommunal examen i samhällskunskap. Rätt till inträde äga, förutom studenter, män och kvinnor som prövas äga tillräcklig underbyggnad att tillägna sig undervisningen. Hänsyn taget till såväl boklig bildning som praktisk erfarenhet. Studietid för socialpolitisk examen minst 1 1/2 år, för övriga ex. minst 1 år om 3 terminer. Avg. 100 kr. pr termin. Nytt läsår börjar 15 september. Inträdesansökan med betygsskr. och prästbevis insändes före 15 augusti. Prospekt och uppl. å exp. kl. 9—3. Tel. 72 54.

Föreståndaren.

Går Ni mycket?

Ni har då säkert känt trötthet i fötter och ben — en olägenhet, som avhjälpes med Kifas hålfotsstöd, modell D:r Sam Hybbinette. Utprovad dagl. 1—6 e. m. Tel. N. 286.

KIFA

31 Regeringsgatan 31

Gynna

Tidevarvets

Annonsörer!

Rådfrågningsbyrån utvidgas.

(Forts. fr. sid. 1)

De förmögnare klasserna ha åtminstone i någon mån och i yttre avseende funnit råd och medel att anpassa sig inom det moderna samhället. Inom de klasserna tillämpas den insikt som vetenskapen kommit till att regelbunden förvärd är nödvändig för den blivande modern. Där förstår man också att andhämtningspauser mellan barnen äro nyttiga både för moderns och för barnens hälsa.

Men inom dessa klasser tyckte man ändå, att de kroppsarbetande skulle sköta sig själva och hålla födelsesiffran på en passande nivå.

Ingen brydde sig om ifall priset blev moderns hälsa och faderns genom förvärvslitet hårt pressade arbetsduglighet eller barnens livsduglighet. Brast hemmet under förhållandenas tryck, i bostadsbristens och arbetslöshetens år, så fanns ju barnhem, fattigvård och kyrkogård.

Rådfrågningsbyrån ville lära arbetarföräldrarna att det fanns intresse och hjälp även för dem. Och de kommo. Det var inte lätt-sinnet eller bekvämligheten som bleve klienter. Det var människor som blottade historier av övermåktigt lidande och förrådade ett tålmod som kunde komma vem som helst att blygas och att känna sig stolt. Det var stundom outhärdligt att möta denna undergivenhet och denna förväning över att det kanske fanns hjälp.

— Är det möjligt att jag inte skall behöva tillbringa hela min bästa tid med att föda ofullgångna barn till världen?

— Finns det hjälp, finns någon som tar sig an mig efter sjätte missfallet?

— Kan jag undgå slippa undan med de sju barn jag har, när min man är arbetslös?

— Kan jag få vänta litet med ett sjätte barn, efter som jag är så liten efter den sista svåra förlossningen?

— Min svägerska har så svåra epileptiska anfall och nu är hon i grossess, kan man göra något för henne?

— Jag har tuberkulos, min hustru har tuberkulos, hur ska vi bära oss åt för att undvika att sätta barn i världen?

Och dessa människor, säger man sig, ska man inte våga att ge upp-

lysning? De som hava ledningen och auktoriteten skola inbilla sig och oss, att samhället står och faller med okunnigheten om födelsekontroll och med straffbestämmelser för fosterfördrivning!

När doktor Nilsson startade byrån, hade hon självfallet ett teoretiskt underlag för sin rent humana impuls att hjälpa individen. Hon utgick från att en förnuftig befolkningspolitik måste ta sikte på den kvantitativa förbättringen av folkstocken, och att inte en hög födelsesiffra i och för sig var allena saliggörande för ett land. Statistiken visade ju att en sådan siffra ofta tas ut av en hög spädbarnsdödlighet. Vartill tjänar då all bortrunnen moderskraft som kunnat bättre fördelas på de levande?

En annan synpunkt har under de två år som byråns verksamhet varit trängt sig i det allmänna intressets förgrund. Samhället har fått stora bekymmer för att placera sin ungdom på arbetsmarknaden. Det har blivit trängt om brödet och platsen, här som på andra håll. Europas arbetslösa kunna bilda en kedja runt hela jorden, heter det. Vi äro för många.

Därmed faller ett nytt ljus in över det överbelastade föräldraskapets martyrium, om vilket Tidevarvsbyråns fall berättar. Det tjänar inte ens ett högre ändamål. Fosterlandet har inte användning för alla dessa medborgare, som skänkas det, de sämst utrustade — vilket inte behöver betyda de sämst andligt utrustade — bli på överblivna kartan, och öka de överflödiga skara.

Allt detta hindrar inte att man jämsides med alla dem som räkna med verkligheten, hör sådana röster som envist upprepa föräldrade slagord: Naturen skall inte störas, nativiteten ska helst ökas, priset och följderna äro ligkiltiga.

En invändning mot en sådan verksamhet som byråns att den icke når de rätta lagren inom folket, de som behöva upplysning, vore allvarlig, om den vore sann. Men det är den inte. För det första är undervisning i havandeskapets hygien och spädbarnsvård alltid lämplig inom alla befolkningslager. Förlossningspaket och spädbarnskläder och artiklar för mödravård behöva alla. Men även de som fått råd i fråga om födelsekontroll ha varit de som behövt dessa råd. Många kvinnor ha avstått från fosterfördrivning i en förtvivlad situation, därför att de här fått stöd och intresse och löfte om upplysning, när barnet kommit till. Och de ha sedan också kommit tillbaka.

Byrån har säkerligen nått de rätta, men den har nått för få. Det har inte varit möjligt för doktor Nilsson att avsätta den tid som behövs för arbetet. Den kommer därför att omläggas och nya krafter kallas till hjälp.

Rådfrågningsbyrån flyttade 1 juli till Regeringsgatan 31, 3 tr., där den fått en rymlig lokal tillsammans med hälsovårdsaffären Samhälshygien. Hälsovårdsaffärens föreståndarinnorna kommer samtidigt att ta emot byråns klienter som där kunna få köpa allt vad som hör till mödravård och spädbarnsvård och få de recept expedierade som givas av läkare, de till byrån knutna eller andra. Två gånger i veckan träffas läkare på byrån. Genom sina erfarenheter från det sociala arbetet kan också föreståndarinnan hänvisa klienterna till lämpliga vilohem eller

Massage, Sjukgymnastik

Patienten funderar.

II.

Kaptenskan von Scherer, änka efter salig kapten Krister von Scherer, tyckte om att stöka och ordna i sin trevna lilla våning. I dag hade hon just med förnöjd min skrudat sig i sin rengöringsstass: samska kjolen och en illa åtgången, gammal blus. Hon hade just klättrat upp på en stege för att damma av tamburfönstret, då olyckan skedde: Kaptenskan föll, bröt ett ben och slog sig ganska illa i huvudet. Grannarna, som till all lycka hört dunsen, skyndade till, ringde efter en bil och så kom hon till sjukhuset, innan hon viste ordet av. Vid framkomsten var kaptenskan avsvimmad, och då hon åter kom till sans, befann hon sig i en sjuksal i en sjukhussäng och iförd en skjorta, som skavde olidligt på hennes illa åtgångna, ömmande skinn. Patienter kommo och gingo, det drog och luktade karbol, en syster kom fram och frågade, om hon kunde ställa borgen?

Fru kaptenskan var inte van att bli tilltalad på det där sättet, folk brukade krusa för henne, hennes »von» brukade vara borgen nog men härmed ens gick det upp ett ljus för henne, hon föstod plötsligt situationen: Städdräkten, man tog henne för salspatient, ja så, så kändes det att vara utan von och titel. Här var hon t. v. rätt och slätt »frun» och som »sådan ganska nonchalant behandlad.

Kaptenskan började bli road och frågade så milt som en västanfläkt om, syster ville vara så god ringa den och den, så skulle borgen bli ställd. Syster såg lite tvivlande ut men återkom snart med väl förrättat ärende. Nästa dag skulle personen ifråga komma.

Natten blev svår. En olidlig värk, ingen vänligt lugnande »liten syster», som trollade bort plågorna. Då kaptenskan äntligen fram på morgonen slumrade in var det för att kort därpå väckas av en syster med termometern, och som hon varken fått med kam eller tandborste, blev det ingen mera ingående toalet för henne. En kuslig grå dager silade in genom fönstret, hon hade med möda lyckats dra den skavande skjortan från sina ömmande skuldror, då en syster fick se det och utan ett ord drog på skjortan — här gick det tydliga inte an att ha någon egen mening.

Kaptenskan behärskade sig med en suck och slöt ögonen.

Några timmar senare kom en strålände syster in och talade om »att kaptenskan kunde få flytta in på sitt rum — om det passade.»

Jaså, nu va hon »kaptenskan» igen, nu va de annat ljud i skällan, sväger prosten hade tydliga klargjort situationen: hon var nu en människa, som man räknade med igen. Nåja, läxan kunde vara nog så nyttig.

Systrarna på nummer tio, kunde aldrig förstå varför kaptenskan alltid såg så ironisk ut, då de talade till henne.

»Kanske tyckte hon inte om att de sa de »kaptenskan», kanske fordrade hon att de skulle säga hela namnet, folk har ju sina små svagheter. Och så blev det »kaptenskan von Scherer.»

*

III.

»Vatten, ja måste ha vatten, annars förgås jag.

»Men, snälla frun, ja har ju sagt, att doktorn inte gett mig lov att ge frun något vatten.»

»Men syster, jag är ju ändå dödsdömd, kan syster ha hjärta neka mig vatten då — ja tar de på mitt eget ansvar, ge mej vatten. — —

barnhem och vägleda dem i de sociala institutionernas labrynter.

Lokalerna ha nu kommit i ordning och lysa av renlighet och prydighet. Där finnes praktiska artiklar för blivande mödrar, förlossningspaket för förlossningar i hemmen, spädbarnsutstyrlar o. s. v. Dessutom ett särskilt mottagningsrum för föreståndarinnan och ett för läkaren.

Rådfrågningsbyråns skylt flyttar nu från vår dörr vid Slussplan till den nya lokalen. Men tidningen hoppas för sin del att allt framgent få följa dess vidare verksamhet och dess nya öden.

meddelas i hemmen.
Fru Louise Stark, ex. sjukgymn.
Regeringsgatan 59, II. N. 9667.

»Skulle inte syster kunna ringa till doktorn å fråga, om fru Svenson inte kan få lite vatten?»

»Nej, vet fröken, inte kan jag besvara doktorn med det så här sent. Godnatt.»
»Fröken, lilla rara fröken, ge mej vatten, de går på mitt ansvar, å jag vet ju, att jag ändå, inte blir bra — hon kunde åtminstone ha låtit mig hålla lite kallt i munnen, jag brinner upp.»

»Ja, vet fru Svenson, di kan väl inte döda mej — nu går jag efter vatten, å så får de bli som de kan.»

»AAA, tack, lilla fröken, ni har gjort mig den största tjänst en människa kan göra en annan. Tack.»

Taket störtade inte ned. Fru Svenson dog inte.

IV.

Man hade inte kunnat få på honom en vanlig skjorta utan måste ta en som var uppskuren i ryggen. Slaget hade varit förfärligt, hela den unga kroppen riste i plågor. Men efter några dagar hade det blivit lugnare blott att han kommit i en sådan otäck frysning.

»Men syster, varför har gossen den öppna skjortan på fortfarande, ryggen är ju alldeles bar, inget under att han fryser. Snälla syster sätt på honom en hel skjorta, nu tål han ju bra att sitta upp.»

»De vägar ja verkligen inte göra — doktorn har inte sagt till om det.»

»Ja, men doktorn har kanske glömt en sådan småsak eller tagit för givet att syster gör det ändå. Var snäll å sätt en hel skjorta på min son.»

»Nej, inte utan att doktorn ger order.»

Nå, så gör ja de själv då. Är det mitt barn eller sjukhusets?»

(Pojken var min bror och när skjortstriden pågick var den ena lungan förtälad och först efter böner, och hotelser fick gossen dels en hel skjorta och dels ett vaddomslag.)

*

V.

Flickan är mycket klen, alldeles utmatad efter operationen, och vad hon nu behöver är sömn, lugn.

Barnet hade haft en svår natt och fallit i sömn först klockan fyra på morgonen.

Modern sitter och njuter av hur skönt flickan nu sover och tycker sig se hur krafterna återvända.

Då med ens kommer en sköterska och väcker barnet. Modern stirrar oförstående på henne.

»Men väck henne inte, för Guds skull låt henne sova.»

Till svar drar syster upp gardinen med en smäll, som kommer barnet att hoppa till i sängen. Klockan är sju, något senare kommer en städerska med spann och trasa, syster kommer med kam och tandborste, det sömniga barnet skall tvättas och kammass.

»Men varför kan hon inte få sova en timma till — hon har legat vaken mer än halva natten?»

»Doktorn kommer klockan tio, och då skall allt vara i ordning.»

»Är de viktigare, att allt är i ordning än att mitt barn får ro?»

Omöjligt. Varken lock eller pock kunde förmå översköterskan (det var en privat klinik) att låta barnet få sova längre än till klockan sju. Hon hade tydliga skräcken i sig från sjukhustiden, och den kunde intet ta ur henne. Gardinen gick i höjden var morgon med samma nervirriterande smäll, och håret reddes ut med samma energi — för att »allt skulle vara i ordning till doktorn kommer.»

Är det sunt förnuft i sådant?

Medeltiden hade sin påvemakt — en liten ynkelig institution jämfört med den svenske läkarens värde. Ingen människa är närmelsevis så ängslig för sin själs salighet som en sjukhussköterska för att inte allt skall vara i ordning »då doktorn kommer.»

Patienten får ofta sitta emellan. Är det sköterskornas fel? Knapptast. De få inte vara annat än maskiner, man vill ha det så. Men allt kan gå till överdrift, man kan glömma livet för formen.

Och slutligen tror man »att det måste vara så.»

Mira.

Upp och nervända världen.

(Forts. fr. sid. 1)

just nu till den fransk-belgiska militärkommissionens belåtenhet förstört de sista fästningsverken vid sin östra gräns och fullgjort de i Versaillesfördraget åtagna förpliktelserna om avrustning.

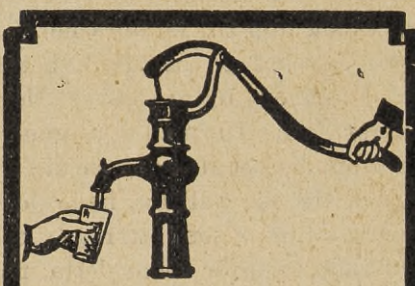
Vi erinra oss att Tyskland ålades att avrusta »på det att», som det heter i fördraget, »en allmän inskränkning i rustningarna må bli möjlig.»

Däri ligger ett löfte, uppfylles icke detta, måste det komma till en kris i de övriga makternas ställning till Tyskland. Detta land återhämtar sig nu år från år från kriget och betalar av sin krigsskuld. En sådan prestation möjliggöres bl. a. därigenom att Tyskland är förskottat från allt för stora rustningsbördor och att dess ungdom kan arbeta i stället för att ligga i åratals i kasererna. Men i längden kan det ju inte fortvara så här. I själ och hjärta är Tyskland inte avrustat, fast dess flotta ligger på havsbotten, och dess vapenfabriker göra kastruller. Och vill man, kan man ju alltid finna möjligheter att kringgå löften och förpliktelser. Det blir ju ännu roligare för det unga Tyskland att bereda sig på krig, om det är förbjudet och ska ske hemligt.

Desutom känna de andra länderna bittert konkurrensen från ett Tyskland utan försvarsbördor. Alltså finns det endast två möjligheter för de andra folken: att låta Tyskland åter bli en militärakt eller att själva avrusta. Men att släppa Tysklands ingenjörer, bakteriologer och kemister lösa på uppgiften att rusta till ett nytt krig, det är helt enkelt fruktansvärt.

Det är döden.
Det är minsann inte tid för dem som kalla sig pacifister »att långsamt bereda jordmänen för fred.» Det är inte rätta tiden för kvinnorna att bara pyssla med egna eller de kungligas intressen eller bilda Lotta svärdöreningar.

Ve över oss alla om vi inte vakna upp till att se och höra och förstå. Varför vilja vi inte förstå? Den förintelse vi dag för dag närma oss är ju inte ett oundvikligt öde. Vi förbereda det själva, och vi kunde ju lika gärna ta vårt förnuft till fånga och förbereda en framtid av fred och långt liv om vi ville.

Maltidsdryck som hälsokur

erhåller man av Frukt-salt-Samarin; det ger en läskande och härlig kolsyre dryck, som piggar upp aptiten och befördar ämnesomsättningen, renar och oppfriskar blodet, befriar magen och tarmarna från otjänliga ämnen, utdrivar den skadliga urinsyran, gifter som måste rensas bort, varmed undanröjdes grundorsaken till dålig hälsa; hela organismen sättes i god form.

Drick därför dagligen Frukt-salt-Samarin. Pris pr fl. kr. 2.50; motsvarar 25 fl. mineralvatten. Erhålles å apotek, hos drog-, färghandl. m. fl. Cederroths Tekn. Fabr., Stockholm

Sjukvårds- och Förbandsartiklar

Kirurgiska Gummivaror, Bandager alla slag. Elektriska Hörapparater, Induktionsapparater, Åderbräckstrumpon, Bräckband, Ryggställare, Grossesskorsetter och Gördlar, Brösthållare, Lungskyddare, Sköjknor, Liggdynor, Dambindor, Barnvårdsartiklar alla slag m. m. Besök eller tillskriv oss. Illustrerade kataloger gratis.

Magasin Special
Vesterlånggatan 66
(Ingång i Passagen)
Birger Jarls gatan 9
STOCKHOLM

**FÖRSÄKRING
SKÄNKER
TRYGGHET**

**FOLKET
Livförsäkring**

**SAMARBETE
Brand-Olycksfalls- Garanti-
Bil-försäkring**

**Kooperationens Försäkrings-Anstalter
Kungsgatan 5 - Stockholm**